

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. V. H.**, bývajúceho v B., proti žalovanému **MUDr. L. G.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. Tiborom Sanákom, advokátom so sídlom v Trnave, Námestie SNP č.2, o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Senica pod sp.zn. 8 C 74/1994, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 15. apríla 2013 sp.zn. 23Co 53/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a.**

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Senica medzitýmnym rozsudkom z 26. novembra 2002 č.k. 8C 74/1994-321 rozhodol, že žalovaný zodpovedá žalobcovi za škodu uplatnenú žalobcom v tomto konaní, a to v celom rozsahu s tým, že o výške škody a náhrade trov konania rozhodne konečným rozsudkom vo veci samej. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanovením § 5 ods. 1 a 5 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách, ako aj § 3 ods. 1 a § 420 ods. 3, § 442 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ,,). Na základe vykonaného dokazovania dospel k právnomu záveru, že pokiaľ medzi účastníkmi došlo k dohode o tom, že žalovaný má vymáhať podľa zákona č. 87/1991 Zb. nehnuteľnosť aj pre žalobcu a žalovaný svoju časť dohody nesplnil, spôsobil úmyselným konaním žalobcovi škodu. Súd mal za preukázané, že medzi účastníkmi existovala ústna dohoda o tom, že žalobca zaobstará podľa pokynov žalovaného časť dokladov potrebných pre uplatnenie nároku v konaní pred Okresným súdom Senica sp.zn.5C 218/1991, čo aj urobil. Taktiež mal

preukázanú aj existenciu ústnej dohody medzi účastníkmi o tom, že žalovaný bude vymáhať vydanie nehnuteľností aj v mene žalobcu, ako aj skutočnosť, že žalobca poskytol žalovanému sumu 40.000,-Sk na poplatky a iné výdavky súvisiace s vymáhaním sporných nehnuteľností v prospech oboch terajších účastníkov konania. Porušenie právnej povinnosti zo strany žalovaného, ktorého dôsledkom bol vznik škody na strane žalobcu, videl súd prvého stupňa v tom, že žalovaný napriek dohode so žalobcom, nepodal žalobu o vydanie nehnuteľností aj v mene žalobcu, ktorý ho na takéto konanie splnomocnil a po úspešnom vydaní nehnuteľností iba žalovanému odmietol žalobcovi vydať podiel na týchto nehnuteľnostiach, ktorý by mu inak pripadol, ak by žalobu o vydanie nehnuteľností podal aj v mene žalobcu tak, ako sa ústne dohodli. Z týchto dôvodov v súlade s ustanovením § 152 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) rozhodol súd o základe celej prejednávanej veci medzitýmnym rozsudkom s tým, že o výške škody a náhrade trov konania rozhodne v konečnom rozsudku.

Krajský súd v Trnave rozsudkom zo 16. mája 2005 sp.zn. 10 Co 147/2003 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Trnave zo 7. decembra 2005 sp.zn. 10Co 147/2003 na základe odvolania žalovaného napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku o zodpovednosti žalovaného za škodu uplatnenú žalobcom v celom rozsahu potvrdil a zrušil v časti výroku, že o výške a náhrade trov konania bude rozhodnuté konečným rozsudkom. Odvolací súd zhodne s prvostupňovým súdom dospel k právnomu záveru, že medzi účastníkmi bola v septembri 1990 na pohrebe otca žalovaného platne uzatvorená ústna zmluva o zastúpení, ktorej predmetom bola dohoda účastníkov o tom, že žalovaný bude v rámci reštitúcie vymáhať vrátenie nehnuteľností po ich matke aj v mene žalobcu. Odvolací súd konštatoval, že k platnosti plnej moci udelenej žalobcom nebol potrebný prejav vôle zástupcu - žalovaného, že plnú moc prijíma, ak tejto predchádzala platná zmluva o zastúpení. K odvolacej námietke žalovaného, že v čase uzavretia zmluvy o zastúpení nebolo možné uplatňovať nároky na sporný rodičovský majetok, odvolací súd uviedol, že obsahom dohody nebola skutočnosť, podľa ktorého právneho predpisu bude žalovaný vymáhať vydanie nehnuteľností, keď aj samotný žalovaný žiadal o vydanie nehnuteľností ešte pred uverejnením zákona č. 87/1991 Zb. a v čase uzatvorenia dohody už nadobudol účinnosť zákon č. 403/1990 Zb. v dôsledku čoho účastníci mohli dostatočne určito a zrozumiteľne vymedziť obsah práv a povinností tejto dohody. Námietku neplatnosti dohody o plnomocenstve podľa § 22 ods. 2 OZ odvolací súd považoval za nedôvodnú, pretože v čase uplatňovania reštitučného nároku boli obaja účastníci v postavení oprávnených osôb proti povinnej osobe a ich záujmy boli

totožné a smerovali k vydaniu nehnuteľností. Odvolací súd uzavrel, že žalovaný zodpovedá za škodu žalobcovi, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti v zmysle ustanovenia § 420 OZ tým, že neuplatnil nárok na vydanie nehnuteľnosti v mene oboch účastníkov, čím porušil povinnosť vyplývajúcu mu z uzatvorenej zmluvy o zastúpení. Nestotožnil sa však so záverom súdu prvého stupňa, že žalovaný porušil svoju povinnosť tým, že odmietol vydať podiel v nehnuteľnosti mu vydanej žalobcovi. S použitím prechodného ustanovenia § 868 OZ odvolací súd konštatoval, že boli splnené všetky základné predpoklady vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu a to je existencia škody - ušlého zisku, príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom žalovaného a vzniknutou škodou, ako aj subjektívna podmienka vzniku zodpovednosti za škodu, ktorou bolo zavinenie žalovaného. K námietke premlčania vznesenej žalovaným odvolací súd uviedol, že prvým úkonom, ktorým žalovaný v zmysle zákona č. 87/1991 Zb. uplatnil nárok na vydanie nehnuteľností len vo svojom mene bola výzva povinnej osobe z 30. mája 1991, od tohto dňa začala plynúť objektívna premlčacia lehota a táto uplynula dňa 30. mája 1994, subjektívna premlčacia lehota začala plynúť žalobcovi v marci 1993, kedy sa podľa jeho tvrdenia dozvedel o právoplatnom vydaní nehnuteľností len žalovanému a uplynula v marci 1995, pričom žalobný návrh bol podaný dňa 15. apríla 1994, teda včas. Výrok napadnutého rozhodnutia o výške škody a náhrade trov konania odvolací súd zrušil ako nadbytočný s poukazom na ustanovenie § 155 ods. 1 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 28. júna 2006 sp.zn. 1 Cdo 8/2006 dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 16. mája 2005 sp.zn. 10 Co 147/2003 odmietol ako neprípustné podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Okresný súd Senica rozsudkom z 25. júla 2011 č.k. 8C 74/1994-789 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 43.919,88 € do 3 dní po právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd konanie zastavil. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému čiastočnú náhradu trov konania v sume 147,58 € do 3 dní po právoplatnosti rozsudku, a to advokátovi JUDr. Tiborovi Sanákovi a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi čiastočnú náhradu trov konania v sume 1.924,10 € do 3 dní po právoplatnosti tohto rozsudku, a to advokátovi JUDr. V. Vráblikovi. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť čiastočnú náhradu trov konania štátu v sume 187,30 € do 3 dní po právoplatnosti tohto rozsudku, a to Okresnému súdu Senica. K zastaveniu konania súd uviedol, že z dôvodu spät'vzatia žalobného návrhu žalobcom na pojednávaní dňa 25. júla 2011, keď žalovaný nevyjadril svoj výslovný

nesúhlas s týmto procesným úkonom tak, ako to má na mysli ustanovenie § 96 ods. 2 O.s.p., konanie v tejto časti zastavil podľa § 96 ods. 1 O.s.p. V odôvodnení svojho rozhodnutia vo veci samej dospel k právnomu záveru, že podiel jednej polovice nehnuteľnosti predstavuje škodu, ktorú žalobca utrpel tým, že mu tento podiel nebol vydaný. Pri rešpektovaní zásady, že pre určenie výšky škody sa vychádza z ceny veci v čase poškodenia, súd považoval za dôvodné priznanie náhrady škody vo výške všeobecnej hodnoty jednej polovice nehnuteľnosti v čase jej vydania žalovanému ku dňu 6. apríla 1993. Výšku škody súd určil na základe znaleckého posudku znalca z odboru stavebníctva Ing. J. B., ktorý znaleckým posudkom z 8. mája 2007 určil všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti, za ktorú žalobca žiadal náhradu ku dňu vydania nehnuteľností žalovanému 6. apríla 1993 v sume 2.646.260,88 Sk bez zaokrúhlenia. Uvedený znalecký posudok a jeho závery neboli zo strany účastníkov napadnuté, preto súd priznal žalobcovi podiel $\frac{1}{2}$ všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti v zmysle tohto znaleckého posudku, ktorý po prepočte predstavoval sumu 43.919,88 €. Súd sa ďalej nezaoberal príjmami, ktoré žalovaný ako vlastník nehnuteľnosti v celosti mohol získať za obdobie od vydania nehnuteľnosti až doteraz z dôvodu, že žalobca v priebehu súdneho konania vzal žalobu v tejto časti späť a žiadal priznať len nárok na zaplatenie sumy 43.919,88 €, čo predstavuje podiel $\frac{1}{2}$ všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti, ktorú mal súd preukázanú znaleckým posudkom. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods.2 O.s.p. s tým, že účastníci mali v rôznych štádiách súdneho konania rôzny podiel úspechu, preto súd trovy konania pomerne rozdelil podľa miery úspechu účastníkov v konaní. Prihliadol aj na skutočnosť, že žalobca vzal žalobu čiastočne späť bez toho, aby mu žalovaný splnil akúkoľvek finančnú čiastku a preto z procesného hľadiska zaviniel zastavenie konania v tejto časti a bol povinný nahradiť trovy konania žalovanému. Náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia súd vypočítal v zmysle vyhlášky č.240/1990 Zb. za čas od podania žaloby do marca 2002 a podľa vyhlášky č. 163/2002 Z.z. od 1. apríla 2002 do 31. decembra 2004 a jednak podľa vyhlášky č.655/2004 Z.z. za čas od 1. januára 2005 do vyhlásenia rozsudku. Celkovo trovy právneho zastúpenia žalobcu súd vyčíslil na sumu 5.956,96 €, z toho percento čistého úspechu žalobcu predstavovalo 32,3 %, preto súd priznal žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 1.924,10 €. Za tie štádiá konania, v ktorých bola žalobou požadovaná suma 99.581,76 €, bol žalovaný úspešnejší, preto mu súd priznal náhradu trov právneho zastúpenie v pomere jeho úspechu 11,8 %, čo pri trovách právneho zastúpenia vyčíslených súdom na sumu 1.250,75 € predstavovalo sumu 147,58 €. O trovách konania štátu rozhodol súd tak, že na ich náhradu zaviazal žalovaného, nakoľko žalobcovi bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov

a žalovaný nepreukázal, že by u neho boli dané predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov. S ohľadom na priebeh sporu a rozhodnutie o náhrade trov konania účastníkov pokladal súd za primerané, ak žalovaný uhradí štátu z celkových trov konania podiel jednej tretiny, čo predstavuje sumu 187,30 €.

Krajský súd v Trnave rozsudkom z 15. apríla 2013 sp.zn. 23 Co 53/2012 na odvolanie žalovaného potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny (§ 219 ods.1, 2 O.s.p.) a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd v celom rozsahu vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa, ktorý považoval za správny a rovnako sa stotožnil aj s jeho právnymi závermi. K odvolacím námietkam žalovaného uviedol, že súd prvého stupňa uznesením z 12. mája 2011 č.k. 8C 74/1994-756 konanie v časti o zaplatenie 55.661,89 € nezastavil s poukazom na to, že podanie, ktorým žalobca vzal žalobu čiastočne späť, považoval za nezrozumiteľné, neurčité a absolútne neplatné. Uvedené rozhodnutie nebolo napadnuté odvolaním účastníkov, a tak sa stalo právoplatným, a preto sa ním odvolací súd nemohol späťne zaoberať. Odvolací súd ďalej uviedol, že vo veci bol vydaný medzitimny rozsudok, ktorým súd právoplatne rozhodol, že žalovaný zodpovedá za škodu uplatnenú žalobcom v tomto konaní v celom rozsahu, tento výrok medzitimneho rozsudku bol záväzný pre účastníkov tohto konania a pokiaľ žalovaný argumentoval rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovanom v ZSP 50/01 sp.zn. MCdo 31/01 odvolací súd poznamenal, že citované rozhodnutie nemožno aplikovať na daný prípad, pretože v danej veci bolo potrebné vychádzať z právoplatného rozhodnutia vydaného v tejto veci, ktoré je záväzné. Odvolací súd vyhodnotil odvolacie argumenty žalovaného ako snahu o neprípustnú zmenu záväzného, právoplatného rozhodnutia súdu vydaného v danej veci, preto sa nezaoberal tou časťou odvolania, v ktorej žalovaný namietal základ uplatneného nároku zo zodpovednosti za škodu vzniknutú žalobcovi a nesplnenie podmienok vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu. Konštatoval, že súd prvého stupňa vykonal správne dokazovanie ohľadom výšky škody a jeho rozhodnutie v tejto časti považoval za správne. Rovnako považoval za správne aj rozhodnutie súdu o trovách konania a štátu, ktoré osobitne neboli napadnuté odvolaním, preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ako vecne správne. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a procesne úspešnému žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože si ju neuplatnil a žiadne trovy mu podľa obsahu spisu nevznikli.

Proti tomuto rozsudku Krajského súdu v Trnave z 15. apríla 2013 sp.zn. 23 Co 53/2012 podal dovolanie žalovaný. Žiadal, aby dovolací súd podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a zaviazže žalobcu k úhrade všetkých trov konania, vrátane trov právneho zastúpenia vo výške 15.054,04 € a uhradených súdnych poplatkov. Dôvodnosť dovolania odvodil z ustanovení § 241 ods. 2 O.s.p. (a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. konkretizoval vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., porušením jeho práva na súdnu ochranu zakotveného v čl.46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zakotveného v čl.6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Namietal, že prvostupňový súd mal žalobu zamietnuť, nakoľko dovolateľ nespôsobil žalobcovi žiadnu škodu respektíve ušlý zisk a žalobca nepreukázal, že by mu žalovaný spôsobil škodu porušením povinnosti, keď žalovaný neprijal plnú moc udelenú mu žalobcom, pričom žalobcovi nič nebránilo, aby si uplatnil sám právo na vydanie sporných nehnuteľností. Domnieval sa, že nezákonný právoplatný medzitýmny rozsudok vydaný v tejto veci nebol pre súd v ďalšom konaní záväzný s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise ZSP C 50/2001 sp.zn. M Cdo 31/2001. Podľa jeho názoru ušlý zisk je akousi nadstavbou škody, pričom bez vzniku škody nemôže vzniknúť ušlý zisk, pokiaľ teda dovolateľ nespôsobil žalobcovi žiadnu škodu, nemohlo na jeho strane dôjsť ani k vzniku ušlého zisku. Vytýkal súdu prvého stupňa, že napriek jasnému a zrozumiteľnému čiastočnému späťvzatiu žalobného návrhu žalobcom bez existencie iného zákonného dôvodu, uznesením z 12. mája 2011 č.k. 8C 74/1994-756 konanie v časti o zaplatenie sumy 55.661,89 € nezastavil, čím poskytol žalobcovi nadštandardnú právnu ochranu v rozpore s § 5 ods. 2 O.s.p. a spochybnil svoju nezaujatosť v konaní. Ďalej namietal nedostatok odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa, z ktorého podľa jeho názoru nebolo zrejmé, v akom rozsahu priznal žalobcovi nárok titulom náhrady škody podľa § 420 ods.1 OZ a v akom z titulu ušlého zisku podľa § 442 ods. 1 OZ a prečo v rozhodnutí poukazoval na ustanovenie § 420 ods. 3 OZ. Dovolateľ tiež poukázal na zmenu žalobného petitu z 12. júna 2007, ktorú súd pripustil uznesením z 8. októbra 2007 č.k. 8C 74/1994-523 napriek tomu, že tento procesný úkon neobsahoval náležitosti ustanovenia § 42 ods.3 a § 79 ods.1 O.s.p. Následne sa žalovaný vo svojom dovolaní podrobne zaoberal otázkou neexistencie dohody o plnomocenstve medzi účastníkmi v prejednávanej veci.

Žalobca sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie proti rozsudku krajského súdu podala včas oprávnená osoba (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že podané dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné a preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovaného nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok dovolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p, ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalovaný procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Žalovaný namietal, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. Ide najmä o právo predniesť (doplniť, či doplňovať) návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 123, § 118 ods.1, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.). To znamená, že nie každé porušenie procesných predpisov súdom

a tým aj porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu vady konania, ktorú má na zreteli ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p.

Ústava neupravuje, aké dôsledky majú prípady porušenia práva na súdnu ochranu a jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým dochádza v konaní pred súdmi, ani neustanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý predpokladá aj možnosť vzniku procesných pochybení v občianskom súdnom konaní. V nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky pochybení upravuje tento procesný kódex aj podmienky, za ktorých možno procesné nesprávnosti napraviť v dovolacom konaní. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania podľa § 237, pričom vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. (viď rozhodnutie *Ústavného súdu SR zo dňa 30. januára 2013, sp.zn. III. ÚS 551/2012-32*).

Dovolateľ uviedol, že došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu zakotveného v čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zakotveného v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a rozhodnutie súdu. V súvislosti s tým namietal, že súd prvého stupňa nad rámec ustanovenia § 5 ods. 1 O.s.p. poskytol žalobcovi nadštandardnú právnu ochranu, keď napriek jasnému a zrozumiteľnému čiastočnému späťvzatiu žalobného návrhu žalobcom a bez existencie zákonných podmienok podľa § 96 ods. 1, 2 O.s.p. konanie v tejto časti nezastavil. Tiež súdu vytýkal procesné pochybenia pri rozhodnutí o pripustení zmeny (rozšírenia) žalobného návrhu žalobcom, hoci tento procesný úkon žalobcu nemal potrebné náležitosti v zmysle § § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 O.s.p. a nebol zdôvodnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústavy), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná

nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94). Zmyslom a účelom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je zaručiť každému reálny prístup k súdu. Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto („každý“) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/08).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06).

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb (§ 1 O.s.p.).

Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Samotné súdne rozhodnutie završuje poskytovanie súdnej ochrany. Procesný postup súdu pri konštituovaní rozhodnutia, ktorý nenachádza oporu v zákone, je preto potrebné považovať za závažnú vadu nenaplnujúcu materiálnu stránku práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, ktorá v konečnom dôsledku objektívne bráni riadnemu (účinnému a efektívnemu) uplatneniu dôležitých procesných práv účastníkov konania slúžiacich na ochranu ich práv a oprávnených záujmov v občianskom súdnom konaní.

Navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene. (§ 95 ods. 1 O.s.p.)

Súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia. (§ 95 ods. 2 O.s.p.)

V zmysle citovaného ustanovenia v súlade s dispozičnou zásadou je žalobca oprávnený v priebehu konania meniť svoju žalobu a žiadať na základe toho istého skutkového stavu viac ako požadoval v pôvodnej žalobe. Pretože zmena návrhu nemôže byť v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, je toto dispozičné oprávnenie žalobcu obmedzené súhlasom súdu. Súd nepripustí zmenu žalobného návrhu pokiaľ by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie po zmene návrhu.

V prejednávanej veci žalobca podaním z 11. júna 2007 (č.l. 509) rozšíril žalobný návrh tak, že sa domáhal voči žalovanému náhrady škody v sume 3.000.000 Sk. Z obsahu tohto podania najmä z tej časti kde právny zástupca žalobcu uviedol „s poukazom na skutočnosť nárastu hodnoty nehnuteľnosti meníme svoj nárok na náhradu škody zo dňa 14. apríla 1994 z 2.000.000 Sk na 3.000.000 Sk, je zrejmé, že žalobca rozširuje žalobný petit v tom smere, že žiada od žalovaného vyššiu náhradu škody (t.j. 3.000.000 Sk namiesto pôvodne žalovaných 2.000.000 Sk), a to na základe nezmeneného skutkového a právneho stavu (z titulu náhrady škody spôsobenej žalobcovi porušením povinnosti žalovaným). Tento svoj návrh žalobca tiež zdôvodnil tým, že uviedol dôvod, pre ktorý zmenu žaloby požadoval, a to cenu nehnuteľnosti v sume 6.000.000 Sk určenú k 8. máju 2007 znaleckým posudkom Ing. J. B.. Uvedené podanie bolo riadne datované a podpísané právnym zástupcom žalobcu s označením spisovej značky súdneho konania, do ktorého bolo adresované. Keďže žalobca touto zmenou nezmenil ani skutkový ani právny základ pôvodného žalobného nároku voči žalovanému a zvýšenie požadovanej náhrady škody na sumu 3.000.000 Sk odôvodnil závermi znaleckého posudku, nemožno takéto podanie hodnotiť ako neurčité, nezrozumiteľné, prípadne neobsahujúce náležitosti § 42 ods. 3 O.s.p. a § 79 ods. 1 O.s.p. I keď právny zástupca nezdôvodnil prečo, požaduje náhradu škody v tomto vyššom rozsahu podľa stavu k 8.máju 2007 (t.j. nie k dátumu vydania nehnuteľnosti), uvedený nedostatok by sa mohol

prejaviť až vo výsledku konania v podobe čiastočne nepriaznivého rozhodnutia súdu v časti zodpovedajúcej tomuto zvýšeniu, nepredstavoval však taký nedostatok, pre ktorý by súd nemohol zmenu žaloby pripustiť. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na nález IV. ÚS 1/02 z 26. septembra 2002 (publikovaný pod č. 85/2002), v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na doplňovanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu. Pokiaľ teda žalovaný bol oboznámený s obsahom zmeny žalobného návrhu a mal možnosť sa k nemu vyjadriť, dovolací súd nezistil žiadne procesné pochybenie okresného súdu a ani iný dôvod, pre ktorý by malo dôjsť k porušeniu procesných oprávnení žalovaného a k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom.

Navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. (§ 96 ods.1 O.s.p.).

Súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní (§ 96 ods. 2 O.s.p.).

Dovolací súd z obsahu spisového materiálu zistil, že podaním zo 7. februára 2011 vzal žalobca svoj návrh späť v časti 55.661,8867 € z dôvodu dôkaznej núdze ohľadom výšky nájomného a súčasne žiadal, aby súd žalovaného zaviazal k zaplateniu čiastky 43.919,86 € z titulu ušlého zisku podľa znaleckého posudku (č.l.749). Žalovaný podaním z 18. februára 2011 vyjadril nesúhlas s uvedením späťvzatím a žiadal súd, aby v konaní pokračoval na základe pôvodne podanej žaloby (č.l. 753). Súd uznesením z 12. mája 2011 č.k. 8C 74/1994-756 konanie v časti o zaplatenie sumy 55.661,89 € nezastavil.

Dovolací súd v postupe okresného súdu nevzhladol príčinu, ktorá by mala za následok odňatie možnosti žalovanému konať pred súdom. Predovšetkým zo strany súdu nedošlo k žiadnemu poučeniu žalobcu, na ktoré poukazuje žalovaný (i keď by takéto poučenie v danej situácii bolo namieste a plne súladné s požiadavkami ustanovenia § 43 ods.1 O.s.p. a nepredstavovalo by porušenie zásady rovnosti zbraní) a pokiaľ by aj súd dotknuté späťvzatie

žalobného návrhu považoval za určité a zrozumiteľné, nemohol by konanie zastaviť práve z dôvodu nesúhlasu žalovaného vyjadreného v podaní z 18. februára 2011. Pokiaľ sa dovolateľ domnieval, že uvedené rozhodnutie alebo postup súdu boli nesprávne, mal v zmysle poučenia súdom možnosť podať proti nemu odvolanie, čo však neurobil a uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť (§ 159 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.). Keďže žalobca je ten, kto disponuje s konaním, mal právo opätovne svoj žalobný návrh vziať kedykoľvek za konania späť podľa ustanovenia § 96 ods. 1 O.s.p., čo aj urobil na pojednávaní dňa 25. júla 2011 s tým, že žalovaný nemal k tomuto späťvzatiu žiadne námietky. Dovolací súd preto dospel k záveru, že zo strany súdu nedošlo k odňatiu žiadneho procesného oprávnenia žalovaného v dôsledku, ktorého by bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle vady podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolateľ vo svojom dovolaní tiež namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa nebolo dostatočne odôvodnené.

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivé súdne konanie zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra

tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už opakovane vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Do práva na spravodlivý súdny proces však nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamená ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol rozhodujúci skutkový stav, citoval správne ustanovenia právnych predpisov, ktoré aplikoval na prejednávanú vec a prijatý záver o výške priznanej škody aj v potrebnom rozsahu vysvetlil. Odôvodnenie jeho súdneho rozhodnutia dalo odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom sporu. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Taktiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní. Rozhodnutie súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii

zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Námietky dovolateľa v tomto smere plynú skôr z nedostatočného pochopenia pojmu „škody“, ako následku zavineného porušenia právnej povinnosti zodpovedného subjektu. Ustanovenie § 420 ods. 1 OZ je generálnou klauzulou zodpovednosti za škodu upravujúcou aj základné predpoklady pre vznik povinnosti nahradiť škodu. Jedným zo základných predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu je existencia škody ako majetkovej ujmy. Súčasťou pojmu škoda je tzv. vecná škoda, ktorá v sebe zahŕňa jednak skutočnú škodu a jednak ušlý zisk. Uvedené vyplýva priamo zo znenia ustanovenia § 442 ods. 1 OZ ods.1, ktoré tiež upravuje aj rozsah náhrady materiálnej škody zodpovedným subjektom. Mylný je názor dovolateľa, ktorý ušlý zisk definuje ako nadstavbu skutočnej škody, nakoľko nejde o dva odlišné pojmy, ale o totožný právny pojem majetkovej škody podľa § 442 ods. 1 OZ, ktorá spočíva jednak v zmenšení majetkového stavu poškodeného v dôsledku škodnej udalosti (Zbierka súdnych rozhodnutí a stanovísk R 55/1971 str. 151) a jednak v zmarenom majetkovom prospechu, ktorý by nastal, ak by nedošlo ku škodovej udalosti. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je to u skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu (výnosu) (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Cdo 319/2008 zo dňa 28. apríla 2010), napriek tomu ušlý zisk je škoda v zmysle § 442 ods.1 OZ a nie „úrok z existujúcej škody“, ako si to dovolateľ vyložil.

Vzhľadom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že konanie nebolo zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolateľ nakoniec napadol rozhodnutie odvolacieho súdu z toho dôvodu, že prvostupňový súd po právoplatnosti tzv. medzitýmneho rozsudku Okresného súdu Senica z 26. novembra 2002 č.k. 8C 74/1994-321, mal žalobu zamietnuť v plnom rozsahu, nakoľko ďalším vykonaným dokazovaním zistil, že žalobcovi nebola spôsobená žiadna škoda resp. ušlý zisk s tým, že nezákonný právoplatný medzitýmny rozsudok nie je pre súd v ďalšom konaní záväzný.

Osobitne je potrebné pre dovolateľa zdôrazniť, že predmetom tohto dovolacieho konania je právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie okresného súdu o priznaní náhrady škody žalobcovi a nie právoplatný medzitýmny rozsudok okresného súdu potvrdený odvolacím súdom o základe uplatňovaného nároku na náhradu

škody. Inými slovami dovolacie dôvody môžu smerovať len k vadám, ktoré sa vytýkajú a prípadne vznikli v tej časti konania kde súd rozhodoval o výške náhrady škody a úspešne nemožno uplatňovať také dovolacie dôvody, ktoré sa týkajú väd vzniknutých v konaní, ktorého výsledkom bol právoplatný medzitémny rozsudok. Ide o tzv. vecný rámec dovolacieho konania, tento vymedzuje dovolací prieskum len na konanie a rozhodovanie v danej veci, nemožno ho vzťahovať na iné súdne konania (v danom prípade na konanie o základe nároku) a v nich vydané rozhodnutia.

Rozsudkom má sa rozhodnúť o celej prejednávanej veci. Ak je to však účelné, môže súd rozsudkom rozhodnúť najskôr len o jej časti alebo len o jej základe. (§ 152 ods. 2 O.s.p.)

V zmysle § 159 ods.1 O.s.p. doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný.

Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého. (§ 159 ods. 2 O.s.p.) Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. (§ 159 ods. 3 O.s.p.)

Občiansky súdny poriadok vo svojom ustanovení § 152 ods. 2 O.s.p. umožňuje súdu v osobitných prípadoch rozhodnúť tzv. medzitémnym rozsudkom. Medzitémnym rozsudkom sa rozhoduje o tom, či je základ nároku daný, dôvodný resp. opodstatnený. Základom predmetu konania budú všetky okolnosti determinujúce výšku predmetu konania, teda všetky tie skutkové a právne otázky, od ktorých posúdenia závisí výška uplatneného nároku s výnimkou samotnej výšky nároku (R V/1968). Následne po právoplatnosti medzitémneho rozsudku súd konečným rozsudkom rozhodne už len o výške uplatneného nároku, pričom v tomto konaní súd už nemôže posudzovať otázky, ktoré sa týkajú samotného základu nároku z dôvodu prekážky *res iudicatae*.

Uvedené platí práve v prejednávanom prípade, keď súd pri rozhodovaní v spore o náhradu škody rozhodol medzitémnym rozsudkom o tom, že nárok na náhradu škody je daný. V tomto rozhodnutí posúdil všetky podmienky vzniku zodpovednostného vzťahu medzi účastníkmi t.j. že došlo k zavinenému porušeniu povinnosti žalovaným v dôsledku, ktorého žalobcovi vznikla škoda a tento nárok nebol premlčaný. V tejto časti konania mali účastníci možnosť využiť všetky svoje procesné práva dané im ustanoveniami občianskeho súdneho

poriadku t.j. mali možnosť namietat' proti rozhodnutiam prostredníctvom riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov (čo žalovaný aj urobil). Rozhodnutie okresného súdu tak nadobudlo formálnu právoplatnosť (§ 159 ods. 1 O.s.p.) a stalo sa pre účastníkov konania i súd v danej veci záväzným a nezmeniteľným (§ 159 ods. 2 O.s.p.), teda materiálne právoplatným (§ 159 ods. 3 O.s.p.). Prejavom materiálnej právoplatnosti rozsudku je práve prekážka „res iudicatae,, - ak súd vec raz rozhodol, nemôže o nej znovu konať a rozhodovať. Ide o základný princíp právneho štátu, ktorým je zabezpečená právna istota účastníkov konania poskytujúca ochranu v konaní preukázaným (zisteným) právam. Tento ochranný účinok právoplatnosti sa prejavuje v tom, že úspešný žalobca je právoplatným rozhodnutím chránený pred novou žalobou vznesenou žalovaným, ktorou by bol popieraný jeho súdom určený nárok, a naopak neúspešný účastník je chránený proti úspešnému, a to predovšetkým vtedy, ak by tento opätovne podal žalobu o rovnakom plnení (ne bis in idem). Dovolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že nie je súčasťou práva na spravodlivý proces, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Tak ako správne uviedol dovolateľ v slovenskom právnom poriadku platí, že súdy sú viazané len ústavou, ústavným zákonom, zákonom príp. medzinárodnou zmluvou. Znamená to, že súd (aj najvyšší súd) pri svojom rozhodovaní prihliada a prípadne aj aplikuje súdny judikát či stanovisko len vtedy, ak dôjde k záveru, že sú v súlade so zákonom, ale záväzné pre neho nie sú (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. M Cdo 31/01, 50/2001 ZSP). Uvedené je prejavom princípu právnej istoty, ktorý znamená, že na právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď, čím sa zabraňuje odlišnej rozhodovacej činnosti všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie. Ide teda o úplne odlišnú situáciu ako v prejednávanej veci, kde v rámci jednotného občianskeho súdneho konania bol v súlade s § 152 ods.2 O.s.p. vydaný medzitýmny rozsudok o základe veci a následne po jeho právoplatnosti súd pokračoval v konaní a rozhodol konečným rozsudkom o celej prejednávanej veci teda o výške uplatneného nároku. Pokiaľ by dovolací súd akceptoval názor dovolateľa, potom by žiadne medzitýmne súdne rozhodnutie nebolo konečné a bolo by ho možné v rozpore s prekážkou res iudicatae napriek jeho právoplatnosti opätovne preskúmať v následnom konaní o výške uplatneného nároku. Tým by ustanovenie § 152 ods.2 O.s.p. úplne stratilo zmysel a tzv. medzitýmne rozhodnutie by nesmerovalo k zabezpečeniu

hospodárnosti súdneho konania a k odstráneniu právnej neistoty vo vzťahoch účastníkoch, ale naopak by popieralo základné zásady občianskeho súdneho konania.

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd sa nemohol zaoberať námietkami dovolateľa vzťahujúcimi sa ku konaniu a medzitýmnemu rozhodnutiu (ktoré okrem toho už boli predmetom prieskumu v rámci odvolacieho a dovolacieho konania), ktoré z hľadiska vecného rámca nemohli byť predmetom dovolacieho prieskumu v tomto dovolacom konaní.

Vo vzťahu k námietke dovolateľa, že súdy porušili ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 394/2012 Z.z. o obmedzení platieb v hotovosti, pretože vo výroku právoplatného rozsudku neuviedli číslo účtu žalobcu, dovolací súd poznamenáva, že v zmysle § 8 písm. a/ a i/ citovaného zákona, sa zákaz podľa § 4 tohto zákona nevzťahuje na platby v hotovosti odovzdané alebo prijaté pri poskytovaní poštových služieb a poštového platobného styku, a v súvislosti so súdnym konaním.

Pokiaľ dovolateľ namieta, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvyš vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. júla 2014

JUDr. V. M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová